

یادداشت

انحصاری ناممکن

علی اکبر گرجی

*** دانشیار حقوق شهید بهشتی

رئیس جمهوری در مطلبی کوتاه به اقدام رئیس قوه قضائیه به صدور بخش نامه در حوزه فضای مجازی واکنش نشان داد. حسن روحانی در این پی‌نوشت کوتاه خطاب به ابراهیم رئیسی، رئیس قوه قضائیه نوشت: «احتراماً؛ این‌گونه امور مرتبط به شورای عالی فضای مجازی است.» نامه‌ای که به نظر می‌رسد مناقشه حقوقی جدیدی را بین دولت و قوه قضائیه ایجاد خواهد کرد. بخش نامه‌ای که انحصار تولید صدا و تصویر فراگیر را به صداوسیما واگذار می‌کند. اگر بخواهیم در چهارچوب حقوق و مبانی آزادی‌گرایانه حقوق صحبت کنیم، به گمان من حق با رئیس جمهوری است؛ یعنی ما نباید اصرار کنیم که در همه عرصه‌های زندگی شهروندان دخالت کنیم و آنها را تحت کنترل درآوریم. همین‌که خود صداوسیما با هزینه‌های چندصدمیلیاردی و یک ساختار بسیار گسترده و عریض و طویل در انحصار حکومت است، طبیعی نیست و از منظر آزادی رسانه و حقوق کاملاً محل ایراد است اما از سوی دیگر این اتفاق از منظر قانون اساسی امری قانونی است؛ یعنی قانون اساسی براساس اصل ۱۷۵ انحصار صداوسیما را به رسمیت شناخته است. اما مسأله‌ای که به گمان من روشن است، این است که صداوسیما یک نهاد حکومتی است و انحصار آن و سیاست‌گذاری آن در دست حکومت است؛ اما قانون اساسی به جز صداوسیما یا همان رادیو و تلویزیون انحصار دیگری را به صداوسیما نداده است. در قانون اساسی پیش‌بینی نشده که اگر اینترنت آمد در این صورت هم انحصار در دست صداوسیما خواهد بود. این‌که صداوسیما امر دارد که سیطره تام خود را بر سایر حوزه‌ها تعمیم دهد، خلاف مبانی اساسی است. این امر همچنین خلاف اصل سوم ویسیت و چهارم است.

چه کسی گفته که حق تمام رسانه‌ها در اختیار حکومت است. اگر این‌گونه بخواهیم به موضوع نگاه کنیم نوشتن کتاب را هم باید در انحصار حکومت قرار دهیم. مردم سالاری در حقیقت آن نوع از نظام سیاسی است که انواع آزادی‌ها را برای شهروندان به رسمیت بشناسد؛ به خصوص آزادی رسانه‌ها که جزء اصلی یک نظام مردم سالار است. پرسش من از ریاست محترم قوه قضائیه این است که وقتی چنین بخش نامه‌ای را صادر کرده‌اند، آیا این بخش نامه آزادی‌های شهروندان را تضمین می‌کند؟ پاسخ من به این سوال منفی است. البته با کمال تأسف باید عرض کنم که رئیس قوه قضائیه به احتمال زیاد، این رویکرد را در استای تفسیر شورای نگهبان تطبیق داده‌اند؛ تفسیری که با همه مبانی حقوقی ناسازگار است. گر چه تفسیرهای شورای نگهبان لازم‌الاجرا هستند اما قوه قضائیه باید مقتضیات جهان امروز را در نظر بگیرد و همچنین شورای نگهبان هم تفسیر خود را با توجه به تغییرات وضع اجتماع تطبیق دهد. از سوی دیگر باید به این مسأله توجه کنیم که این مسائل در عمل نمی‌توانند تأثیر چندانی داشته باشد. دیگر حکومت‌ها نمی‌توانند آزادی بیان را از شهروندان بگیرند. دوران ما دورانی است که بستن فضای رسانه‌ای غیرممکن است.

توصیه من این است که خودبزرگوارانی که در این نهادها حضور دارند، خودشان اقدام نکنند و رویکردها را تغییر دهند؛ چون معتقدم که با تغییر رویکردها بسیاری از این مسائل حل می‌شود و شاهد سازگاری بیشتر اجتماعی هم خواهیم بود. □

ادامه از صفحه یک

مهم‌ترین محور سخنان رئیس جمهوری چه بود

همان‌گونه که رهبری نظام نیز بارها و به ویژه در نماز جمعه اخیر اعلام داشتند، حضور مردم در انتخابات موجب بیمه‌شدن کشور است؛ ولی طبیعی است هنگامی که به قول آقای رئیس جمهوری یک جناح پیشاپیش اعلام کرده که «ادرسه مجلس را خواهد برد»، در حالی که «ادرسهم پایگاه اجتماعی مردمی ندارند باید نسبت به آینده نگران بود. مشکل نیز از آنجا آغاز شد که به جای فرض گرفتن حق حضور هر کس در انتخابات و برخلاف قانون می‌کشوند که سلیقه‌ای احراز صلاحیت کنند، در حالی که احراز صلاحیت در اختیار مردم است و اکنون این حق از مردم سلب شده است. نتیجه این کار همین وضع می‌شود که می‌بینیم مجلسی را تشکیل داده‌اند که یک سوم آن را خودشان به‌علل گوناگون در صلاحیت کرده‌اند. □

president.ir

رئیس جمهوری:

می‌ترسم روزی کلمه جمهوریت نیز جرم شود

← بزرگ‌ترین خطر دموکراسی تبدیل شدن انتخابات به تشریفات است

نمی‌گذارم چنین اتفاقی بیفتد. رئیس جمهوری در ادامه صحبت‌های خود اظهار کرد: «به استانداران، فرمانداران و عوامل برگزاری انتخابات توصیه کردم که با استفاده از روابطی که با هیأت‌های نظارت دارند گفت‌وگوهایی انجام دهند تا مشارکت در انتخابات افزایش یابد.»

نقص‌الان ما روی رقابت است

حسن روحانی تصریح کرد: «من نیز اقداماتی در این زمینه انجام داده و نامه‌هایی را که لازم بوده نوشته‌ام و مصلحت ندیدم که این نامه‌ها منتشر کنم. همه باید تلاش کنیم رقابتی بودن را در انتخابات ایجاد کنیم؛ چرا که نقص‌الان ما روی رقابت است. امیدوارم این رقابت‌ها را اصلاح کنیم.» روحانی تصریح کرد: «باید بگذاریم همه گروه‌ها بیانند. نمی‌شود نهادهای اصلی و قانونی یعنی چهار رکنی که باید بگویند فردی صالح است یا نیست گزارش‌های درست بدهند. اما یکی را بفرستند سرکوه‌چای او مشخص نباشد که او باوجه کسی صحبت کرده و چه گفته است و براساس گزارش او صلاحیت فردی را بررسی کرد. مگر می‌شود با چنین روشی کشور را اداره کرد؟ اگر می‌خواهیم با در خانه‌ها کار را درست کنیم پس باید این دست‌گازها (چهار مرجع استعلام صلاحیت افراد) را تعطیل کنیم. ما برای چه وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی و وزارت دادگستری داریم؟ به جای آن‌هایی توانیم به در خانه افراد برویم و از همسایه‌های او سوال بپرسیم. در انتخابات قبل، فردی به من گفت من صد درصد برای کاندیداتوری در انتخابات تأیید می‌شوم، چون همه همسایه‌ها را دیدم و قبلاً نیز به پنهان‌های مختلف به آن‌ها کد داده‌ام و همه‌ام‌ز من تعریف می‌کنند.» روحانی با طرح این پرسش که آیا انتخاباتی که باید از قبل برویم به همسایه‌ها کد بدهیم تا صلاحیت‌مان تأیید شود، انتخابات است؟ گفت: «باید بگذاریم رقابت از جاتی که قانون تعیین کرده خارج شود. من خواهش می‌کنم که ملاک همه ما قانون باشد. وزارت کشور، شورای نگهبان، مجلس شورای اسلامی و دستگاه‌های مختلف هیچ‌کدام بالاتر از قانون نیستند و همه باید بر مبنای قانون حرکت کنند.»

مجلس هم برای شما باشد، نوش جان‌تان

رئیس جمهوری با انتقاد از برگزار نشدن انتخابات پیش‌رو به صورت تمام الکترونیکی ادامه داد: «من شکل فعلی که صندوق‌های رأی‌داران را نمی‌پذیریم، گرچه دیگر چاره‌ای نیست. اما بارها و در دوره‌های مختلف به وزیر کشور تأکید کردم که انتخابات را به صورت تمام‌الکترونیکی برگزار کند. اما این اتفاق نیفتاد. این در حالی است که در افغانستان انتخابات به صورت تمام‌الکترونیکی برگزار می‌شود.» او ادامه داد: «این چه روندی است که ما ابتدا باید نام فرد مورد نظر خود را روی برگه بنویسیم و آن را به صندوق بیندازیم و در مرحله بعد هر برگه رأی‌دهنده بخوانند و دیگری علامت بزنند و سپس این علامت‌ها را جمع کنیم. در این پروسه ممکن است برخی اشکالات رخ دهد و در مرحله جمع‌ناید توجه زیادی شود. در خیلی از انتخابات‌ها ما در مرحله جمع‌ناید با مشکلاتی مواجه شده‌ایم.» روحانی با تأکید بر اینکه باید بگذاریم انتخابات به صورت تماماً الکترونیکی برگزار شود و مردم نیز خیال‌شان راحت شود، اظهار کرد: «امروز مسئولان باید با دقت عمل کرد و مصاحبه‌های خود خیال مردم را راحت کنند. رئیس دولت دوازدهم در بخش دیگری از صحبت‌های خود خطاب به بعضی جریان‌ات حاکم برخی دستگاه‌ها گفت: «شما‌ها که در جلسات خصوصی و اتاق‌های فکر خود می‌گویید مجلس بعدی صد درصد برای ماست، خوب الحمدلله، اگر مجلس بعدی برای شماست دیگر چرا این قدر غصه می‌خورید؟ بگذارید اقل مشارکت‌شکل بگیرد و رقابت بالا برود و مجلس هم برای شما باشد، نوش جان‌تان. ما مشکلی با این داستان نداریم.» روحانی تأکید کرد: «بگذاریم امنیت حاصل شود و رقابت‌ها شکل بگیرد و انتخابات سالم باشد و همه تلاش کنیم تا مشارکت را بالا ببریم. همیشه مشارکت در انتخابات مجلس میان ۵ تا ۷ درصد بوده است. نگذاریم این مشارکت حداقل شود، بلکه باید بگذاریم این مشارکت در حد اکثر آرای باشد.» □

روحانی با اشاره به لزوم حضور همه سلیقه‌های سیاسی در انتخابات اظهار کرد: «اگر برای این شده که به فرض در کشور همه سلیقه‌ها حضور داشته باشند و مثلاً این سلیقه شامل اصول‌گرا، اصلاح‌طلب و اعتدال‌گرا باشد، اگر روی این فرض جامعه ماسه قسمت شود و سه نوع سلیقه در آن ایجاد شود و در انتخابات یک سلیقه را فراوان، سلیقه دیگر را بایک‌دوره بین و تلسکوپ بتوان پیدا کرد و سلیقه سوم نیز اصلاً وجود نداشته باشد، در این شرایط انتخابات معنایی نمی‌کند. ان‌شاء‌الله که در کشور ما این‌گونه نیست، اما اگر چنین شرایطی به وجود آمد آن وقت انتخابات، کلمه‌و‌اجرای انتخابات معنای دیگری پیدا می‌کنند.»

دی ماه سال ۹۶ جزو روزهای تلخ تاریخ ماست

روحانی با اشاره به اتفاقات دی ماه سال ۹۶ تصریح کرد: (دی ماه ۹۶ عده‌ای به خیابان‌ها آمدند و شلوغ کردند. حال ممکن است عده‌ای از آنها معترض و عده دیگر غیر معترض باشند، اما دی ماه سال ۹۶ جزو روزهای تلخ تاریخ ماست و هیچ وقت فراموش نمی‌کنم که این سال بود که ترامپ را پرورد کرد و به آمریکا قدرت داد تا در برابر ایران بایستند و دشمنان ما را تشویق کرد. در آن روزها عده‌ای با هدف دیگری به خیابان‌ها آمدند و نمی‌دانستند که در حال انجام چه کاری هستند، اما در برابر این حوادثی که پیش آمد و همچنین روزهای مختلف به مردم خود اتکاو افتخار کردیم.» روحانی در ادامه با طرح این پرسش که اگر خدای نکرده روزی حمله دشمن باشد آیا جناح خاصی را دعوت می‌کنیم یا از همه مردم دعوت می‌کنیم که به مقابله با دشمن بروند؟ ادامه داد: «در دوران دفاع مقدس آیا یک جناح خاص در میدان جنگ بود یا همه مردم میدان جنگ بودند؟ یادمان نرود که در روز مشکل همه باید با همه باشیم و باید بگذاریم روز انتخابات نیز همه با هم باشیم.»

رئیس جمهوری با تأکید بر این که وزارت کشور، استانداران و فرمانداران مجری قانون و انتخابات هستند، گفت: «قانون اساسی احتیاط کرده و گفته که دستگامی از کنار نظارت کند؛ یعنی عده‌ای گفتند که شما این بالا بایستید و نظارت کنید و ببینید که یک وقتی این‌ها (مجریان انتخابات) خلاف نکنند، همین.» او یادآور شد: «یادمان نرود یک دستگام در کشور مجری انتخابات است و بار انتخابات بردوش اوست و اعتماد مردم باید به این گروه باشد و گروهی هم در آن بالاتر از او نیست که خلافی واقع نشود و اگر در جایی خلافی مشاهده کردند، بگویند که خواست باشد، فلان جا خلافی در حال رخ دادن است. اما حال برعکس شده و ناظر تبدیل به مجری و مجری تبدیل به ملجس‌تیک انتخابات شده است.» □

باید پاسدار جمهوریت نیز باشیم

روحانی اظهار کرد: «اگر می‌خواهید به اهداف مان برسیم مسلمان برای همه ما کشور و نتیجه انتخابات مهم است. باید پاسدار جمهوریت نیز باشیم؛ چرا که در قانون اساسی ما جمهوریت نیز وجود دارد و من می‌ترسم که روزی این کلمه جمهوریت نیز تبدیل به جرم شود. در قانون اساسی ما کلمه جمهوری، رئیس جمهوری و جمهوریت وجود دارد و ما باید پاسدار اسلامیت و جمهوریت باشیم.» رئیس جمهوری با بیان این‌که انتخابات به ویژه در انتخابات مجلس بسیار مهم است، اما اعتماد مردم و سرمایه اجتماعی مهم‌تر از انتخابات است، افزود: «زمانی که فردی می‌خواهد در انتخابات بیاید باید لایلی شرکت نکند، موضوع متفاوتی است. اما وقتی فردی می‌گوید به انتخابات اعتمادی ندارد، حرف خطرناکی است. باید به مردم اعتماد بدهیم و به آنها بگوییم که نظام ما نظامی تک‌حزبی و کمونیستی نیست. باید به مردم بگوییم که ما نظام شاه نیستیم و فقط حزب رستاخیز و کمونیست نداریم بلکه ما نظامی چندحزبی هستیم و احزاب آزاد هستند. در دولت تدبیر و امید دست افراد باز شده و هر کسی که خواسته مجوز تأسیس حزب گرفته و می‌گیرد و خانه احزاب فعال شده است.» روحانی با تأکید بر اینکه ما تک‌حزبی نیستیم، خاطرنشان کرد: «باید حواس مان به آن‌هایی که می‌خواهند اعتماد مردم را تروار کنند جمع باشد. امروز در شرایط بسیار حساسی قرار گرفته‌ایم و نباید بگذاریم آمریکا پیروز شود و ان‌شاء‌الله ملت مان و انسجام وحدت مان

خبرروز

رئیس قوه قضائیه:

دیر یا زود با قاتلان شهید سلیمانی ملاقات می‌کنیم، اما برای محاکمه

دنبال می‌شود. در گفت‌وگویی که با رئیس دادگاه عالی عراق داشتیم، روشن شد که انگیزه بالایی برای پیگیری این موضوع دارند و از همان ابتدا برنامه‌ریزی‌های لازم را در این زمینه داشته‌اند. ما هم کار را از طریق مجامع بین‌المللی دنبال می‌کنیم. دیر یا زود با قاتلان حاج قاسم ملاقات خواهیم کرد، اما نه برای مذاکره و گفت‌وگو بلکه برای محاکمه و کیفر.»

آیت‌الله رئیسی در بخش دیگری از جلسه شورای عالی قوه قضائیه درباره برخی احکام

رئیس قوه قضائیه گفت: «دیر یا زود با قاتلان شهید سلیمانی ملاقات خواهیم کرد، اما نه برای مذاکره، برای محاکمه و مجازات آنها.» به گزارش ایلنا، آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در جلسه شورای عالی قوه قضائیه در بخشی از سخنان خود خون حاج قاسم سلیمانی را موجب برانگیختگی ملت‌های آزاده و صیانت از جوامع مورد ستم در منطقه دانست و خاطرنشان کرد: «ان‌شاء‌الله امر حقوقی و قضائی این جنایت

شهور

اجتماعی، سیاسی، فرهنگی

www.shahrvanddaily.ir

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

صاحب امتیاز:
جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: رامین قلی‌نژاد

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه، ابتدای بزرگراه جناح، کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۳
فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰
تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۸

چاپ: هم‌میهن فارس
تلفن: ۴۶۸۹۶۳۰

شبکه توزیع فروش: شرکت نشر گستر امروز
تلفن: ۵۴۰۸۱۰۰۰

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۰۲-۴۴۹۵۶۲۰۰
فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۷
سامانه پیامکی: ۵۰۰۰۲۶۲۶۲۰

سایت شهروند:
www.shahrvanddaily.ir
اینستاگرام شهروند:
instagram.com/ShahrvandDaily

دیدگاه

باید از جمهوریت نظام دفاع کرد

سعید شریعتی

فعال سیاسی اصلاح‌طلب

روحانی: در انتخابات یک سلیقه را فراوان، سلیقه دیگر را بایک‌دوره بین و تلسکوپ بتوان پیدا کرد و سلیقه سوم نیز اصلاً وجود نداشته باشد، در این شرایط انتخابات معنایی پیدا نمی‌کند

دی ماه سال ۹۶ جزو روزهای تلخ تاریخ ماست و هیچ وقت فراموش نمی‌کنم که این سال بود که ترامپ را پرورد کرد و به آمریکا قدرت داد تا در برابر ایران بایستند

باید پاسدار جمهوریت نیز باشیم؛ چرا که در قانون اساسی ما جمهوریت نیز وجود دارد و ما باید پاسدار اسلامیت و جمهوریت باشیم.

اقداماتی در این زمینه انجام داده و نامه‌هایی را که لازم بوده نوشته‌ام و مصلحت ندیدم که این نامه‌ها منتشر کنم

در انتخابات قبل، فردی به من گفت من صد درصد برای کاندیداتوری در انتخابات تأیید می‌شوم، چون همه همسایه‌ها را دیدم و قبلاً نیز به پنهان‌های مختلف به آنها کد داده‌ام

بگذارید اقل مشارکت شکل بگیرد و رقابت بالا برود و مجلس هم برای شما باشد، نوش جان‌تان

به این دلیل فکر می‌کنم تا آثار عملی دیده نشود، سخنرانی رئیس جمهوری تأثیر عمومی نخواهد داشت. در مقابل، به نظر من عملی‌نشدن نقدها و وعده‌ها باعث ناامیدی بیشتر منتقدان روحانی می‌شود؛ برای مثال رئیس جمهوری در این سخنرانی باز هم مسأله برگزاری referendum را مطرح کرد، اما باید این نکته را یادآور شد که referendum با سخنرانی انجام نمی‌شود. باید در عمل شاهد تلاش دولت برای عملی‌کردن حرف‌هایش شویم. □